

การศึกษาการให้คำแนะนำในภาษาไทย

นายอิศเรศ ดลเพ็ญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0711-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

23 ก.ค. 2546

1 20200142

A STUDY OF GIVING ADVICES IN THAI

Mr. Itsarate Dolphen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0711-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการให้คำแนะนำในภาษาไทย
โดย นายอิสระ ดลเพ็ญ
สาขาวิชา ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มรว. กัลยา ดิงศภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ อัญชลินกุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข)

.....
(อาจารย์ ดร. ธีรนุช โชคสุวนิช)

.....
(อาจารย์ จิราภรณ์ ภัทรภาณุภัทร)

อิศเรศ ดลเพ็ญ : การศึกษาการให้คำแนะนำในภาษาไทย (A STUDY OF GIVING ADVICES
IN THAI) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข, 198 หน้า.
ISBN 974-17-0711-8.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทย และปัจจัยที่มีผลต่อการ
ใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ โดยใช้ข้อมูลจากการบันทึกการสนทนาจากวิทยุคลื่น 99.5 คลื่นหญิงพลังหญิง เป็น
เวลา 1 เดือน จำนวน 542 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องมีการแสดงวัจนกรรมกรให้คำแนะนำอย่างน้อย 1 ครั้ง

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างวัจนกรรมกรให้คำแนะนำในภาษาไทยมีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนที่
แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ คนไทยที่พูดภาษาไทยมาตรฐานมีวิธีการให้
คำแนะนำ จำแนกตามลักษณะการปรากฏของโครงสร้างวัจนกรรมกรให้คำแนะนำ ได้ 2 แบบ คือ แบบที่ 1
ปรากฏทั้งส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ แบบที่ 2 ปรากฏเฉพาะส่วนที่เป็น
เนื้อหาของคำแนะนำ การให้คำแนะนำในภาษาไทย สามารถแสดงได้ทั้งโดยวิธีตรง และ โดยวิธีอ้อม

การศึกษาค้นคว้า พบว่า ส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด สามารถปรากฏได้ทั้งคำกริยาแสดงเจตนา
" แนะนำ " เพื่อแสดงการให้คำแนะนำโดยวิธีตรง และคำกริยาอื่นอีก 6 คำ คือ เรียบ เสนอ เสนอแนะ ว่า บอก
และคิด เพื่อแสดงการให้คำแนะนำโดยวิธีอ้อม ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำแนะนำ สามารถใช้รูปประโยคแจ้งให้
ทราบ ถามให้ตอบ และบอกให้ทำ เพื่อแสดงการให้แนะนำโดยวิธีอ้อมได้

การศึกษาค้นคว้า พบว่า วิธีการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องที่พูด และ
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

ภาควิชา ภาษาไทย
สาขาวิชา ภาษาไทย
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4180236122 : MAJOR THAI

KEY WORD: ADVICES/ PRAGMATICS/ SPEECH ACT/ THAI

ITSARATE DOLPHEN: A STUDY OF GIVING ADVICES IN THAI.

THESIS ADVISOR: ASST. PROF. PHORNTHIP PUKBHASUK, Ph.D.198 pp.

ISBN 974-17-0711-8.

This study is aimed at investigating the way of giving advices in Thai and also the factors, which influence the language use of giving advices. The data used is from recording a conversation for 1 month from a radio program /khlûun-jǐn pha-lan-jǐn/ (Women Wave, Women Power), radio 99.5 MHz. There are 542 topics, which at least 1 speech act of giving advices occurred, that are used in this thesis.

The result of this study reveals that a structure of the speech act of giving advices consists of 2 parts. The first part is the speaker's illocutionary act and the second is the content of giving advices. Thai people speaking standard Thai use 2 patterns of the structure of speech act of giving advices which can be classified by their occurring of parts of the particular structure to give advices. The first pattern used is the one that occurs both the speaker's illocutionary act and the content of giving advices. The second one is the pattern that occurs only the content of giving advices. To give advices in Thai can do by expressing direct and indirect ways.

The study reveals that the speech act verb, /næ-nam/, and other 6 verbs, /rian/, /sà-nǎy/, /sà-nǎy-né?, /wâa/, /bòok/, and /khít/ can be occurred in the speaker's illocutionary act to present direct and indirect advices respectively. For the content of giving advices, all three kinds of sentence patterns, representatives, interrogatives, and directives can be used to express the indirect advice.

The study also found that the different styles of the language use of giving advices depend on the factors, topics and relationships between speakers and listeners.

Department Thai

Field of study Thai

Academic year 2001

Student's signature..... *Itsarate Dolphen*

Advisor's signature..... *Phornthip Pukbhasuk*

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ยอมสละเวลาอันมีค่าของอาจารย์ เพื่อตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีคุณค่ายิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ อัญชลินุกูล อาจารย์จิราภรณ์ ภักธราภานุภัทร และอาจารย์ ดร. ธีรนุช โชคสุวณิช ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ด้วยจิตเมตตา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้กรุณารับภาระงานสอน และภาระงานอื่นๆ ของภาควิชาฯ แทนผู้วิจัย ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

อนึ่ง ในการศึกษาและทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนจาก " โครงการพัฒนาอาจารย์ " ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือทุกด้าน ตลอดจนให้กำลังใจอันอบอุ่นตลอดช่วงระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ความดีใดอันพึงจะหาได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดา มารดา ของผู้วิจัย ผู้ได้อบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก และเอาใจใส่ คอยห่วงใยสอบถามและให้กำลังใจเรื่อยมา จนทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นที่จะทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานการวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	15
1.7 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	16
1.8 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	16
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	17
2.1 ทฤษฎีวิัจจนกรรม.....	17
2.2 การแยกวิัจจนกรรมการให้คำแนะนำออกจากวิัจจนกรรมการสั่งและ การขอร้อง.....	33
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำ.....	37
3. การให้คำแนะนำในภาษาไทย.....	39
3.1 โครงสร้างวิัจจนกรรมการให้คำแนะนำ.....	39
3.2 วิธีการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ.....	43
3.2.1 การใช้ภาษาในการให้คำแนะนำโดยวิธีตรง.....	49
3.2.2 การใช้ภาษาในการให้คำแนะนำโดยวิธีอ้อม.....	80
3.3 กลวิธีการให้คำแนะนำในภาษาไทย.....	110

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ.....	137
4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ.....	137
4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ กับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำ.....	147
4.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับ เรื่องที่ถูก.....	147
4.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง.....	172
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	186
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	186
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	192
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	193
รายการอ้างอิง.....	195
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	198

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1	สรุปโครงสร้างวัจนกรรมการให้คำแนะนำในภาษาไทย.....42
2	สรุปวิธีแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทย พิจารณาจากโครงสร้าง.....47
3	สรุปวิธีแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทย พิจารณาจากการใช้ภาษา และเนื้อหาของคำแนะนำ.....48
4	สรุปวิธีแสดงการให้คำแนะนำ และการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำโดยวิธีตรง.....79
5	สรุปวิธีแสดงการให้คำแนะนำ และการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำโดยวิธีอ้อม ...109
6	สรุปกลวิธีการให้คำแนะนำในภาษาไทย.....136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แบบการปรากฏของเรื่องที่น่ามาวิเคราะห์ จำแนกตามโครงสร้างวัจนกรรม การให้คำแนะนำกับเรื่องที่พูด.....139
2	ร้อยละการปรากฏของเรื่องที่ถูกในการให้คำแนะนำ จำแนกตามลักษณะ การปรากฏของโครงสร้างวัจนกรรมการให้คำแนะนำ.....141
3	แบบการปรากฏของเรื่องที่น่ามาวิเคราะห์ จำแนกตามโครงสร้างวัจนกรรม การให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง.....145
4	ร้อยละการปรากฏของเรื่อง จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง.....146
5	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาทางเพศ ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด.....148
6	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาเสพติด ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด.....149
7	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาครอบครัว ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด.....151
8	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาสุขภาพ ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด.....152
9	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาเบ็ดเตล็ด ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด154
10	สรุปการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับเรื่องที่พูด ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด156
11	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาทางเพศ ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....159
12	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาเสพติด ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....160
13	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาครอบครัว ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....162
14	ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาสุขภาพ ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....163

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับปัญหาเบ็ดเตล็ด ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....	165
16 สรุปรูปการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับเรื่องที่พูด ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....	167
17 สรุปรูปการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับเรื่องที่พูด ในส่วนที่ แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....	169
18 ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กรณีผู้พูดมีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง ในส่วนที่แสดงเจตนา ของผู้พูด.....	173
19 ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กรณีผู้พูดมีสถานภาพเท่ากับผู้ฟัง ในส่วนที่แสดงเจตนา ของผู้พูด.....	174
20 ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กรณีผู้พูดมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ฟัง ในส่วนที่แสดงเจตนา ของผู้พูด.....	175
21 สรุปรูปการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด.....	176
22 ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กรณีผู้พูดมีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของ การแนะนำ.....	178
23 ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กรณีผู้พูดมีสถานภาพเท่ากับผู้ฟัง ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของ การแนะนำ.....	179
24 ร้อยละการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กรณีผู้พูดมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ฟัง ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของ การแนะนำ.....	180

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25	สรุปการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของการแนะนำ.....181
26	สรุปการปรากฏของการใช้ภาษาในการให้คำแนะนำกับความสัมพันธระหว่าง ผู้พูดกับผู้ฟัง ในส่วนที่แสดงเจตนาของผู้พูด และส่วนที่เป็นเนื้อหาของ- การแนะนำ.....183
27	สรุปโครงสร้างวัจนกรรมกรให้คำแนะนำในภาษาไทย.....186
28	สรุปวิธีแสดงการให้คำแนะนำในภาษาไทย.....187
29	สรุปกลวิธีการให้คำแนะนำในภาษาไทย.....189